

30 aastat GOELRO plaani vastuvõtmisest

30 aastat tagasi, 22. detsembril 1920, võttis VIII ülevenemaaline nõukogude kongress vastu meie maa elektrifitseerimise plaani, kuulsa GOELRO plaani, milles kehastusid Lenini ja Stalini suured ideed meie maa majanduse sotsialistlikust rekonstrueerimisest, meie kodumaa muutmisest võimsaks tööstusriigiks.

Kongressil esines aruandega Rahvakomissaride Nõukogu tegevusest V. I. Lenin, kes kriipsutas alla GOELRO plaani tohutut tähtsust Seda plaani nimetas Vladimir Iljitš Lenin partei teiseks programmiks. V. I. Lenin seadis elektrifitseerimise ülesandeks vahetusse seosesse meie maa kommunismi ehitamise küsimustega. «Kommunism — see on nõukogude võim pluss kogu maa elektrifitseerimine,» märkis Lenin.

Karmis võitluses vaenlaste vastu, kes püüdsid sotsialismi ehitamist nurja ajada mobiliseeris bolševike partei töölajad suurejoonelise elektrifitseerimisplaani täitmisele. Pärast Lenini surma kas sotsialismi ehitamist suurt üritust juhtima Lenini võitluskaaslane ja ustav sõber seltsimees J. V. Stalin.

Seltsimees Stalini juhtimisel asus nõukogude rahvas elu viima grandioosseid viisaastakuplaane. Enneolemasel tempos hakkas arenema elektrifitseerimine. Elektrifitseerimine aitas ümber kujundada meie maa majanduse, kindlustada tema sõltumatuse, tugevdada tema võimsust. Juba esimesel viisaastakul lasti käiku Dnepri hüdroelektrijaam, mis on suurim maailmas, ning Tšeljabinski, Kuznetski ja Berezni ki elektrijaam jt. 1933. aastal oma aruandes esimese viisaastaku tulemustest märkis seltsimees Stalin: «Elektrenergia tootmise poolest o'ime kõige viimasel kohal. Nüüd oleme tõusnud ühele esimesest kohtadest,» (J. Stalin, «Lenin'sini küsimusi», lk. 330).

1934. aastal tootsid NSV Liidu elektrijaamad üle kümne korda rohkem ja 1940. aastal 25 korda rohkem elektrit, energiat kui tsaari-Venemaa elektrijaamad 1913.

aastal. 1920. aasta lõpus vastuvõetud GOELRO plaan täideti 1935 aastal peaaegu kolmekordselt.

Elektrifitseerimine areneb meie maal laaulatuslikult edasi sõjajärgse stalinliku viisaastaku ajal. Viie aasta plaani kohaselt pidi elektritootmine toodang 1950. aastal ületama meie maal sõjaeelse taseme 70 protsendi võrra. Tegelikult on elektritootmine toodang suurenenud 87 protsenti. Uuesti on lastud käiku sõja ajal purustatud elektrijaamad. Neude võimsus ja elektritootmine toodang ületab sõjaeelse taset.

Esinedes kõnega VIII nõukogude kongressil, juhtis V. I. Lenin tähelepanu elektrifitseerimise määratu suurele tähtsusele põllumajanduse jaoks, küla kultuuri tõstmise jaoks. Partei ja suure Stalini juhtimisel on kolhoosiküla saavutanud väljapaistvat edu elektrifitseerimises.

Praegu on meil sadu täielikult elektrifitseeritud küla. Sverdlovski oblastis kasutavad kõik kolhoosid, traktorijaamad ja sovhoosid tootmises elektrit. Rida oblasti ja vabariike lõpetavad peatselt täieliku elektrifitseerimise. Sõjajärgsel viisaastakul on maal ehitatud sadu elektrijaamad, milledest igaüks teenindab mitukümmend kolhoosi. Säärasteks on 1.000 kw võimsusega Kuzninskaja hüdroelektrijaam Rjasani oblastis, 600 kw võimsusega Saranskaja hüdroelektrijaam Odessa oblastis, 415 kw võimsusega Zelen'suki hüdroelektrijaam Stavropoli kraisis ja paljud teised. Möödunud aastast hakkasid kolmes traktorijaamas — Rjasani oblasti Rõbnoje traktorijaamas, Kilevi oblasti Korsun-Sevšenkovski traktorijaamas ja Sverdlovski oblasti Baženovskoje traktorijaamas töötama elektritruktorid.

Elektritootmine kasutatakse järjest laialdasemalt kolhoositootmises ja töötajate elutarbeks vajadusteks. Tuhandetes kolhoosides kasutatakse elektrit vilja masindamisel ja sorteerimisel, loo-

makasvatusfarmides töötamisel jne. Näiteks Jaroslavi oblasti Kalinini-nimelises kolhoosis töötab 11 elektrimootorit. Elekter käivitab siin rehepeksumasinaid, sorteerimisemasinaid, linatõugutamismasinaid, jahu- ja saeveskit. Elektrit kasutamine on pooleist korda tõstnud rehepeksumasinate jõudlust, kaks korda vähendanud vilja kadusid masindamisel, säilitades kolhoosile iga aasta kuni 20 tonni vilja, ning peaaegu kaks ja pool korda lühendanud masindamisperioodi.

Väljapaistev tähtsus meie maa edasises elektrifitseerimises on valetuse ajaloolistel otsustel hiiglaslike elektrijaamade ehitamisel Volgale, Dnepri'le ja Turkmeenias. Nelja loodava hüdroelektrijaama koguvõimsus ulatub üle 4 miljoni kilovatti. Veeseisul keskmisel aastal nad annavad 22 miljardit kilovatt-tundi elektrit, s. o. üle üheteistkümne korda rohkem kui kõik tsaari-Venemaa elektrijaamad kokku 1913. aastal. Tohtu elektritootmine ja jaotamine hüdrosõlmed muudavad meie maal suurte rajoonide ilme. Enneolematuid saake hakkavad andma Volga-tagused ja Kaspia-äärased maad. Turkmeenia kõrved muutuvad õitsvateks istandikeks ja lõp-saata rohukasvuga karjamaadeks. Suureneb Ukraina lõunaosa ja Krimmi põhjarajoonide põldude viljakus. Elektrifitseerimine leiab veel laialdasemat rakendamist tööstuses ja kolhoosiküla elus.

Meie maa elektrifitseerimise plaani vastuvõtmisest möödunud 30 aastat on o'itud maailma-ajalooliste võitude aastad, võitude, mida töölajad on saavutanud Lenini-Stalini partei juhtimisel.

Stalinliku ajastu uutest suurejoonelistest ehitustest, NSV Liidu majanduse ja kultuuri arendamise uutest edusammudest näevad nõukogude inimesed kauni kommunistliku tuleviku jooni, mille poole viib meid bolševike partei, viib meid suur juht ja õpetaja seltsimees Stalin.

M. NIKOLAJEV.